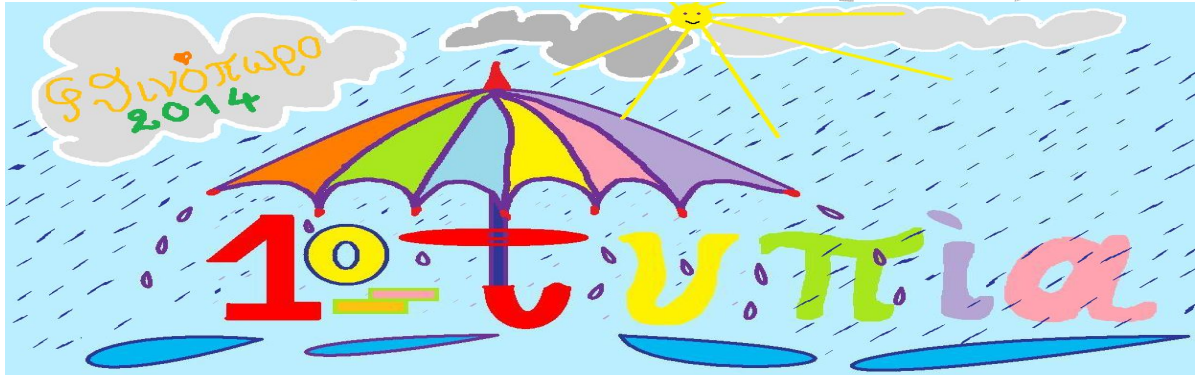

1ο Γυμνάσιο Άργους

(Τεύχος 4^ο)

Φθινόπωρο: μελαγχολία και προσμονή. Η γλυκιά ωριμότητα του χρόνου σταλάζει τα δώρα της στην ψυχή και όλα γίνονται ουρανό.

Όλγα

ΤΟ ΦΘΙΝΟΠΩΡΟ

Τώρα που τα φύλλα πέφτουν,
κίτρινο χαλί της Γης,
παγωμένο τ' αεράκι
της ροδόλευκης αυγής.
Πέφτουνε οι πρώτες στάλες
της ευλογημένης της βροχής,
τα χωράφια θα ποτίσουν
της διψασμένης γης !
Τέλειωσε τον τρύγο, ο αμπελουργός.
'Ηρθε η ευλογημένη ώρα
που θα σπειρεί το χωράφι
στάρι ο γεωργός.
Τώρα που τα χελιδόνια φεύγουν
για του νότου τη ζεστή φωλιά
τα παιδιά επιστρέφουν
στον σχολειού την αγκαλιά!
Αχ, θ' αρχίσουνε και πάλι
του φθινόπωρου οι χαρές:
τετράδια ,βιβλία ,ξυλομπογιές,
οι παλιές μας συντροφιές!
Τι παιχνίδια ,τι φωνές, τι σκανταλιές

στον σχολειού μας την αυλή!
Όμορφα που θα περνάμε
όλα τα παιδιά μαζί !!!

Μαρία Τσαπραλή Β4

Φθινόπωρο

Τώρα το φθινόπωρο
πέφτουνε τα φύλλα
κι έχει πάντα ο ουρανός
σύννεφα, μαυρίλα.
Ο βοριάς εφύσηξε,
το παιδί κρυώνει.
Το λελέκι έφυγε
και το χελιδόνι.
Κι έμειναν ο κότσυφας,
τα μικρά σπουργίτια
που όλο τριγουρίζουνε
για τροφή στα σπίτια.

(παιδικό φθινοπωρινό τραγούδι ,από την

Ελισάβετ Κωστοπούλου Γ1)

Φθινόπωρο!!!

Το **Φθινόπωρο** (φθίνω =λιγοστεύω) + (οπώρα =φρούτο)] είναι μία από τις τέσσερις εποχές της εύκρατης ζώνης, και συγκεκριμένα η τέταρτη, η ενδιάμεση ανάμεσα στο καλοκαίρι και τον χειμώνα. Ξεκινά στο Βόρειο ημισφαίριο κατά την φθινοπωρινή ισημερία, στις 21 Σεπτεμβρίου και στις 21 Μαρτίου στο Νότιο ημισφαίριο. Αντίστοιχα στο Βόρειο τελειώνει στο χειμερινό ηλιοστάσιο στις 21 Δεκεμβρίου και στις 21 Ιουνίου στο Νότιο.

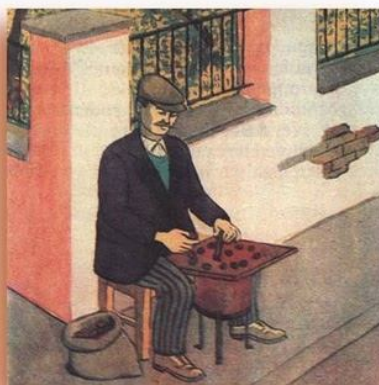
(Ζωγραφιά της Μαρίας Ανδριανοπούλου Α1)

Στην εύκρατη ζώνη το φθινόπωρο είναι η εποχή της συγκομιδής. Οι γεωργοί συγκεντρώνουν τα γεωργικά τους προϊόντα προκειμένου να πουληθούν ή να καταναλωθούν. Τα φυλλοβόλα δέντρα χάνουν το φύλλωμά τους, τα χρώματα στη φύση είναι διαφορετικά ,γίνονται πιο μουντά και κυριαρχούν το κόκκινο, το καφέ, το πορτοκαλί και το κίτρινο. Το χρώμα διψασμένο από τις ζέστες του καλοκαιριού με λαχτάρα δέχεται τις πρώτες βροχές, που προετοιμάζουν το έδαφος για την σπορά του Οκτώβρη και του Νοέμβρη.

Η εποχή του φθινοπώρου είναι από τις πιο όμορφες και η αγαπημένη πολλών φωτογράφων λόγω των υπέροχων τοπίων που δημιουργούνται στη φύση. Το φθινόπωρο είναι το τέλος της ξεγνοιασιάς των καλοκαιρινών διακοπών. Τα παιδιά ετοιμάζονται να γεμίσουν τις τσάντες τους βιβλία και γνώσεις αλλά και να συναντήσουν τους

φίλους τους. Τα προαύλια των σχολείων γεμίζουν παιδικές φωνές και χαρά!

(Ζωγραφία από Αναγνωστικό της Β΄ Δημοτ. 1970)

Παλιότερα στις γωνίες των σχολείων έβγαιναν οι καστανάδες και πουλούσαν κάστανα στους μαθητές! Τα παιδιά έτρεχαν να τα αγοράσουν. Στις μέρες μας αυτή η συνήθεια δεν ισχύει πλέον . Το κάστανο ,όμως, ψητό ή βραστό αποτελεί για μικρούς και μεγάλους ένα αγαπημένο έδεσμα της εποχής του φθινοπώρου.

ΕΪΠΑΝ ΓΙΑ ΤΟ ΦΘΙΝΟΠΩΡΟ:

☺ Ο χειμώνας είναι ένα χαρακτηριστικό, η άνοιξη μια ακουαρέλα, το καλοκαίρι μια ελαιογραφία και το φθινόπωρο ένα μωσαϊκό όλων αυτών.

(Χόροβιτς Στάνλεϋ)

☺ Το φθινόπωρο είναι μια δεύτερη άνοιξη, όπου κάθε φύλλο είναι ένα λουλούδι. (*Καμύ Αλμπέρ*)

☺ Το φθινόπωρο είναι το τελευταίο και γλυκύτερο χαμόγελο του έτους. (*Ιουβενάλιος*)

(Άρθρο από τις:Λένια Κολιάτση και Γιολάντα Κατσαρού Α3)

Παροιμίες για το Νοέμβρη

Νοέμβρη οργώματα κι ελιές, δεν απολείπουν οι δουλειές.

Ο Νοέμβρης σαν θα έλθει τα γομάρια (τα ζώα) μέσα κλείνει.

Όποιος σπείρει τον Νοέμβρη ούτε σπόρο δεν θα πάρει.

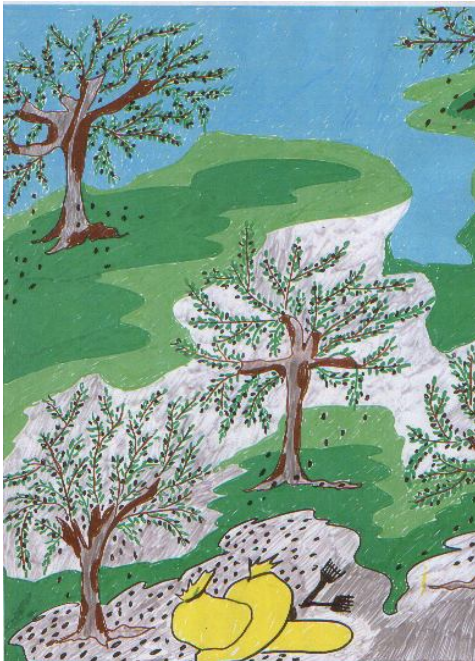
Του Σαρανταμέρου η μέρα «καλημέρα» - «καλησπέρα».

Η Πούλια βασιλεύοντας το μήνυμά της στέλνει. Ούτε τσπάνος στα βουνά ούτε ζευγάς στους κάμπους.

Σαν έρθει ο Νοέμβρης, σιγουπαίνει ο χειμώνας

Ο ενδέκατος μήνας του έτους είναι ο **Νοέμβριος**. Κι όμως, στο ρωμαϊκό ημερολόγιο ήταν ένατος στη σειρά. Αυτό δηλώνει και τ' όνομά του (novem=εννέα). Είναι τυπικά ο τελευταίος μήνας του φθινόπωρου, αλλά στην πραγματικότητα είναι η αρχή του χειμώνα. Οι πρώτες του μέρες μπορεί να είναι ζεστές, αλλά οι τελευταίες μας αναγκάζουν να ντυθούμε καλά. Γι' αυτό και η έκφραση: *Του Αϊ-Αντριά αντριάει το κρύο* (η μνήμη του Αποστόλου Ανδρέα είναι την τελευταία μέρα του μήνα).

(Ζωγραφιά της Μαρίας Ανδριανοπούλου Α1)

Τον μήνα αυτόν παλιότερα κατέβαιναν οι βοσκοί από τα βουνά και τέλειωναν σιγά-σιγά οι εργασίες στα χωράφια. Η σπορά, που είχε αρχίσει από τον Οκτώβριο, πήγαινε προς το τέλος της, γι' αυτό κι ο μήνας αποκαλείται Μεσοσπορίτης. Σήμερα βέβαια τα πράγματα είναι διαφορετικά, καθώς σε λίγα μέρη της χώρας μας υπάρχει νομαδική κτηνοτροφία και η σπορά γίνεται με μηχανήματα. Στον κύκλο του χρόνου, στην Ελλάδα, οι εποχές

και οι μήνες είναι συνδεδεμένοι με τις θρησκευτικές γιορτές. Έτσι, τη μεταβολή του καιρού προς το χειρότερο μας τη μηνάει ο Αϊ-Μηνάς (11 Νοεμβρίου), ενώ το τέλος της σποράς είναι συνδυασμένο με τη θεομητορική γιορτή των Εισοδίων της Θεοτόκου (21 Νοεμβρίου).

Αυτή την περίοδο, αν ζούμε μακριά από τα φώτα της πόλης, έχουμε τη δυνατότητα να δούμε στον έναστρο καθαρό ουρανό τον αστερισμό των Πλειάδων, την Πούλια, όπως τη λέμε, στη δύση της. Από τη θέση της στον ουρανό, από τα αρχαία χρόνια, υπολόγιζαν τις ώρες της νύχτας. Όταν η Πούλια βασιλεύει, ο καλός ο ζευγολάτης αποσπέρνει κι ούτε τσοπάνος στα βουνά ούτε ζευγάς στους κάμπους. Κάποιοι σίχιοι ορίζουν και τις ημερομηνίες που συμβαίνει αυτό: *Στις δεκαφτά ή στις δεκοχτώ πέφτει η Πούλια στο γιαλό και πίσω παραγγέλνει: Μηδέ στανίτσα στα βουνά μήτε γιωργός στους κάμπους.*

Ωστόσο η πιο σημαντική αγροτική εργασία, όχι μόνο για τους Έλληνες αλλά για όλους τους λαούς της Μεσογείου, είναι το λιομάζωμα, το μάζεμα της ελιάς για την παραγωγή λαδιού. Αρχίζει τον Νοέμβριο και διαρκούσε μέχρι και τρεις μήνες σε κάποια μέρη. Ήταν και είναι μια κοπιαστική δουλειά στην οποία συμμετείχαν ολόκληρα χωριά, καθώς οι ελαιώνες καταλαμβάνουν μεγάλες εκτάσεις και το μάζεμα του καρπού απαιτεί πολλές ώρες για πολλές μέρες. Έτσι, η ελιά, που είναι ένα από τα πιο χαρακτηριστικά δέντρα της Ελλάδας, κατέχει σημαντική θέση στη λαογραφία της αλλά και στην τέχνη, όπως δείχνει η λαϊκή εικόνα του Θεόφιλου στην αρχή του κειμένου.

Εκτός από τις παροιμίες που αναφέρθηκαν παραπάνω, υπάρχουν κι άλλες, όπως οι παρακάτω:

Στις 8 Νοεμβρίου τιμούνται τα τάγματα των Αγγέλων, ο απόστολος Φίλιππος και η αγία Αικατερίνα. Στις 15 Νοεμβρίου αρχίζει η Σαρακοστή των Χριστουγέννων, καθώς απομένουν 40 μέρες μέχρι τις 25 Δεκεμβρίου.

Στη νηστεία αυτή επιτρέπεται να τρώμε ψάρι.

(Πηγή: Πεμπτουσία)

Πρώτο...Ποιήματα!!!

Η γυναίκα του πρωτομάστορα

Ποια μοίρα ήταν να 'ρθει
στην πόρτα μου και να μου πει
πως το γεφύρι μοναχά
εμένα θε για να χτιστεί.
Και γω με τι καρδιά
θε να γενώ θεμέλιο χτιστό
όταν ξανά έχει συμβεί
όχι μοναχά σε μια
μονάκριβή μου αδερφή.
Δεν έφταιγε λοιπόν
ο σύζυγος μου ο καλός
που του 'λαχε να πει
πως το δαχτυλίδι έχει χαθεί.
Γι' αυτό και εγώ
τη μοίρα μου θρηνώ και αγανακτώ
το ριζικό μου το πικρό
το τέλος μου το τραγικό.
Ας μην ήταν να 'ρθει
ίσως για να με δει
και το γιοφύρι να διαβεί
ο λατρευτός μου αδερφός
και την κατάρρα μου να βρει.
Ευχή τώρα να γενέει
ώστε αυτός να μη χαθεί
αν κάποτε βρεθεί
στο μέρος που χει χτιστεί
η μικρή του αδερφή!

Εμπνευσμένο από την παραλογή
<<Του Γιοφυριού της Άρτας>>
Μιχαέλα Μπέγκου Γ4

(Ζωγραφιά της Κατερίνα Δελή Β1)

Το ασήμωμα του φεγγαριού

γεννάει κόσμο μαγικό:

χρυσάφι είναι το δόσιμο,

θυσία η αγάπη.

Και κάθε σου φτερούγισμα,

νεύμα είναι στο θεό,

αχ, χελιδόνι μου, μικρό χελιδονάκι!

Όλγα

(Ζωγραφιά της Ευνίκης Κουτσοποδιώτη)